

KISPESTI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik csütörtökön.

Előfizetési árak:		Szerkesztőség:	Kiadóhivatal:	Hirdetési díjak:	
Egész évre	4 forint.	Kispest, Község-háza.	Kispest, Báthory-utca 94. sz.	Egész oldal	24 frt — kr.
Fél évre	2 " "	Főszerkesztő: Dorfner Antal.	Felölős szerkesztő: Seper Kájetán.	Fél oldal	14 " "
Negyed évre	1 " "	Segéd-szerkesztő:	Főmunkatárs:	Szócold oldal	8 " "
Egyes szám ára 10 krajczár.		Dayka Antal.	Bartos Gyula.	Tizenhatod oldal	3 " 50 "
Nyilttér sora 50 krajczár. Bélyeg-díj 30 krajczár.				Legkisebb hirdetés	1 " 50 "

Templomépítések.

Éber öre és ellenőrzője lesz lapunk minden újításnak és kezdeményezésnek községünkben. Habozás nélkül és leplezetlenül, tekintet nélkül egyéni érdekekre és hiúságokra, fogunk mindenkoron igyekezni elősegíteni vagy megakadályozni a történéseket, a szerint, amint azok szükségesegek vagy célszerűek, feleslegesek vagy célszerűtlenek lesznek. Mintha a gondviselés küldötte volna segítségünkre az utolsó órában lapunkat, hogy tájékoztatója legyen a közvéleménynek s felemelve tiltakozó szavát, talán megakadályozója lehessen egy évtizedekre kiható s csak ezrekre menő nagy anyagi áldozatokkal, sok esztendő lefolyása után helyrehozható — eléggé nem kárhoztatható, könnyelmű intézkedésnek.

Községünk már mutatja körvonalait. Budapest határától Kossuthfalva és Kőbánya irányában szélesedő hatalmas nagy síkságon, minden akadály nélkül terjeszkehetnek Szent-Lőrincz felé olyan óriási nagy területre, mely bámulatra fogja mindazokat ragadni, kik még ma sem hisznek községünk nagy jövőjében.

Féltékenyen kell örködnünk már kezdettől fogva azon, hogy községünk ne legyen egymásra épített lakházak kötömegevé, hogy a szem pihenőt találjon az arányosan elosztott és fákkal beültetett sáta-, templom- és piacutereken.

Most még könnyű szerrel lehet ilyen tereket létesíteni, de ha ezt most elmulasztjuk, évek múlva ezen mulasztásunk csak óriási anyagi áldozatokat igénylő kisajátítások útján lesz helyrehozható, mint ezt fő- és székvárosunk példája mutatja.

Községünknek ez idő szerint három közttere van. A „Templomtér“, a „Község-háztér“ és az ugynevezett „Kistér“.

Az elsőn áll a róm. kath. templom, a másodikon a község-ház, a harmadik üresen áll.

Mindenki természetesen fogja találni, hogy ezen terek közül bármelyiket beépíteni és így eredeti rendeltetésétől elvonni semmi körülmények között sem engedhető meg.

És mégis mi van történéseiben. A Templomteret, ezt a páratlan szép nagy teret, mely ha rendezve és fákkal beültetve lesz, községünk egyik díszét fogja képezni, egyetlen sáta- és piacutereket az a veszély fenyegeti, hogy tele építik, tönkre teszik. Arra a térre, melyre kihasítása alkalmával a katolikus templom és két oldalt a paplak és kántorlak céljaira lett hely adva, erre a térre még három templomot, három paplakot ugyanannyi bazárt, boltot és nem tudom én még mi mindenfélét akarnak építeni. Egy óriási kiterjedésű község négy felekezete négy templomát egy térre akarja építeni. Ne tessék nevetni, ez nem tréfa, hanem

szomorú valóság és éppen azért szomorú, mert nagyon sokan nevetnek rajta. De már hát hogy is ne nevetnének ezen az emberek, mikor sokan már azt ajánlják, hogy inkább építsen a négy különböző vallásfelekezet egy nagy templomot és dícsérjék abban felváltva az Urat, már csak inkább Istennek tetsző dolgot mivelnek, mintha majd egyszerre hangzik fel az ének, mely ájtatos lelkeknek Isten előtt való komoly megnyilatkozása akar lenni és lesz e helyett egy óriási hangzavar, mely — Isten bocsássa meg — nem is egészen komoly benyomást fog a hallgatóra gyakorolni. De a nevetni való ebben a dologban tulajdonképen az, hogy mindez csak azért történik, mert mindegyik felekezet meg akarja mutatni, hogy neki is van jussa azon a téren a templomot építeni. (Tisztelet a kivételnek.)

Lapunk felekezeti különbséget nem ismer, egyformán tiszteljük mindegyiket. Az ellen azonban határozottan tiltakozunk, hogy bármely felekezet, érdekeit a község rovására érvényesítse. Egyetlen egy érdeket ismerünk el uralkodónak és ez a község érdeke.

Ennek kell érvényesülni első sorban és feltétlenül.

A közel múlt események mutatják, hogy az államhatalom érvényesülését semmi néven nevezendő felekezeti érdek megakadályozni képes nem volt, és ezen hatalom előtt meg kell hajolnia mindenkinek.

A „KISPESTI HIRLAP“ TÁRCZÁJA.

A solymosi várromokhoz.

Szőke, lány habok tar sziklaóriása,
Kebleden pihenő, sötétlő romokkal,
Melyen nagy idők búsa, fájó emléke ül
Elpihent sóhajjal, megdermedt tagokkal:
Téged üdvözöllek!
Mint fáradt vándor tért pihenni hozzád: hír,
Hatalom, dicsőség, de korán elhagyott:
Küzték árulók átkos ármányai,
Hiába küzdött hős Prantner várnagyod:
Mindened elveszett.
Hü csak ő volt hozzád, halál volt jelszava,
Élni sem kívánt, ha megdől Solymos fala:
Nem kívánta látni fájó gyalázatod,
Mit reád zúdított Künisch ármány hada,
Székely György rút csele.
Főnséges romjaid: multad dicső képe,
Erős valál, rajtad csakis csel győzhetett:
Kuruczok taborát mosolygva lenézted,
Mint óriás törpét és mi lett végzeted:
A megsemmisülés.
Nagy urad hiveit eskü le nem köté,
Prantnert kivéve: mind Dózsára esküdtött:
És mi lett jutalmuk az esküszegőknek?
Az áruló, a hős egyaránt bűnhődött:
Börtön lakója lett.
De ütött az óra: öröm-hajnal ébredt,
Szapolyai győzött: lehullt a rabbilincs:

Mint esőre tikkadt természet, föléledt
Minden: földérvült az elveszettnek hitt kincs:
Szabadság csillaga.

Elmult a vész, vihar és néma lett minden:
Romokban hever már hatalmad, főnséged:
És mégis előtted fejet hajt a század,
Ha nyugodni tér és átadja emléked:
Multad a jövőnek!

Bartos Gyula.

Móriczka.

— Eredeti tárcza. —

Igy hívták, tudniillik, az én kutyámat. — Szép fekete göndörszőrű kis pincsi volt, azt a villogó két kis apró szemecskéit mintha még most is látnám. Szépsége azonban nem volt teljes, mert a jobb hátulso lábára sántított.

Feleségem állítása szerint ez mitsem vont le a kedves állat szépségéből, mert jól állt neki a biczezentés, sőt némi urias járásmódot árult el.

Oh Móriczka! miért kerültél te az én házamba! Miért kellett nekem miattad annyi sok kedves élvezetemről lemondani! Miért kellett nekem annyi időre bucsut vennem a turós csuszától és a délutáni alvástól!

De nem, Móriczka! nem te voltál az oka, neked megbocsájtok. Te nem tehetted róla, hogy gyenge gyomrocskád nem bírta el a főtt tésztát (minek következtében én se kaptam), nem vagy oka annak, hogy a csendes délutáni szundikálás helyett fekete göndör bundáskádát kellett gliczerin-szappannal mosogatnom.

Pedig milyen szép nyári reggel volt, mikor én a verandán egy pohárka törköly mellett megpillantottam Rozália nagynénemet, aki egy jókora kosarat czipelt a jobb kezében.

Amint a verandán elhelyezkedett, s a kosarat nagy óvatossággal az asztalra tette, nagyot sóhajtott s oly siró arczeccsal nézett rám, hogy azt hittem, miszerint a végrendeletét, vagy legalább is a reám hagyandó vagyont czipelte a kosárban.

Néhány föl-föltörő sóhaj után fuldokló hangon megszólalt:

— Kedves öcsém! Tudod, hogy mindig szerettelek, de én is tudom, hogy te is szeretted . . .

— De mennyire imádtam is mindig a kedves Rozi néni — kiáltám elérzékenyülten (arra gondolva, hogy talán örökségről lesz szó).

— Igen, igen! úgy van! — sítá Rozi néni — úgy van! te mindig jó fiu voltál! — s ezzel megkapta fejemet s olyan csókot nyomott a balszememre, hogy csak úgy szikrázott előttem az egész veranda.

— Most már, édes gyermekem, ime halld, miért jöttem hozzád.

Mielőtt tovább beszélhetett volna, a titokzatos kosárból nyöszörgés hallatszott. A néni erre abbahagyva beszédét, oly fuldoklásba tört ki, hogy a szobából feleségem ijedten rohant ki a verandára.

A néni felemelkedett. Szemeit ég felé fordította — azt hittem, ütött a végórája!

De nem úgy volt. Néhány pillanatig még révedezett a tekintete a plafonon, azután siri hangon kezdte:

— Igen, oh igen! hála legyen a mindenhatóknak, nem jöttem érzéketlen szivekhez. De

Mai számunk 6 oldal.

Ez így van helyesen, ennek így kell lenni. És kicsinyben úgy kell ennek lennie községünkben is.

Mihelyt valamely ügyben egyének, társulatok, felekezetek vagy bárkik is ellentétbe jönnek a község érdekeivel, győztesnek egyedül csak a község érdekének szabad lennie.

Felesleges bővebben fejtegetnünk, mennyire neveltségessé tenné a község magát, ha az összes templomokat egy tere építené; felesleges felsorolnunk mindazon kellemetlenségeket, melyek ebből származni fognak és azon kinos jeleneteket, melyeknek szemtanuivá lehetnének majd. Hisz, ha mindezt figyelmen kívül hagyjuk is, már csak szépsézetű szempontból is megakadályozandók ezen tervezések. Míg a község különböző pontjain kiemelkedő tornyok nagyon kellemes benyomást gyakorolnak, úgy annyira félszeg az egyetlen ponton emelkedő különböző alaku és magasságu torony.

De feleslegesnek tartjuk mindazon körülményeket felsorolni, melyek úgy szólván kizárják annak lehetőségét, hogy ezen egyetlen számbavehető terület tele építsük egy rakásra halmozott templomokkal.

Felsőbb hatóságaink véleményét már ismerjük e tárgyban és ez némi megnyugtatókra szolgál.

Örömmel vettük azonban tudomásul, hogy a legközelebbi napokban Dorfner községi jegyző indítványt terjeszt a község képviselőtestülete elé, mely indítvány szerint mindegyik templom teljesen megfelelő elhelyezést nyer. Bizunk képviselőtestületünk komoly és megfontoló határozatában.

Sokszor adta már jelét e testület, hogy a község jövőjét szem előtt tartva, lépést tud tartani a község rohamos fejlődésével. Nagylelkűnek is kell lennie a képviselőtestületnek, mindegyik felekezetnek arányosan kell juttatni illő összeget azon fillérekből, melyeket ugyanis ezen felekezetek összesége, a község lakossága hordott össze. Az egész község közönségének közre kell munkálnia azon, hogy

minden felekezetnek meg legyen a maga erejéhez mért csinos temploma.

A község ez ideig még egy felekezetnek sem hozott semmi áldozatot, mert azt csak nem nevezhetjük nagylelkűségnek, hogy elég könnyelmű volt a község egy közterét — mely neki egy krajczárjába sem került — feldarabolni és oda ajándékozni az egyes felekezeteknek. Azt a területet ajándékozta oda, melyet már eredeti rendeltetésénél fogva sem szabad beépíteni. Még egyszer a képviselőtestület komoly megszívlelésére ajánljuk e kérdést. A község egész közönsége méltán elvárhatja bizalmuk letéteményesétől, hogy nem fognak megtörténni engedni olyan dolgot, melyért méltán felelősségre vonhatnák a megbízók megbizottaikat, nemcsak ma, de a távol jövőben is. E lap kötelelességszerűen, teljes részletességgel fog beszámolni azon közgyűlésről, melyen ezen fontos ügy tárgyalatni fog. — És figyelemmel lesz azon képviselőkre is, kik talán nem tartanak elég fontosnak e tárgyat arra, hogy a gyűlésen megjelenjenek.

A mily szükségesnek tartjuk, hogy a templomok szétszórva, a község különböző — de mindenestre kiváló szép és kedvező pontjain — épüljenek, épp oly kívánatosnak tartjuk, hogy ezen egymástól távol fekvő templomok hívei a testvériség, egyetértés, szeretet és barátság kapcsaival állandó közelségben legyenek egymáshoz.

D. A.

Tanügy.

A tanév küszöbén.

Megnyílnak az iskolák kapui, hogy magukba fogadják a jövő Magyarországot! A néma csendet újra felváltja a gyermekesereg vidám zaja. A pihenés idejét komoly munka váltja föl; megkezdődtek a beiratkozások.

Előttünk egy új esztendő. Hosszu, számottevő időszak ez, kivált a gyermek életében, kinek nem ritkán egy-egy év lefolyása dönti el egész jövőjét.

Sokat haladtunk már a népoktatás terén, de még nem eleget. Igazán csodálatos, hogy még mindig sok ember van, a ki büszke arra, ha szép nevelésű lóva van, de arra nem törekszik, mi legnagyobb büszkesége lehetne, hogy

nem kaptunk kávé, míg Fiszpikét feleségem meg nem etette.

Az udvar is egészen megélénkült. Fiszpiké hire elterjedt csakhamar a szomszédok gyerekei között is s rendszeren egy csoport gyerek ugrándozott az én gyermekeimmel Fiszpiké társaságában az udvaron.

Ennek aztán az lett a következménye, hogy én a láрма elől kénytelen voltam a verandáról a kertbe huzzolkozni.

De itt sem volt nyugtom. Hol az egyik, hol a másik gyerek rontott be hozzám:

„Papa kérem, a Jóska beledobta a Fiszpiké a tóba!”

— Majd kiuszik, fiam, kutya kötelessége uszni tudni.

„Bácsi kérem, a Fiszpi orrát bekenték kocsinöcsessel!” S ez így ment egész délután és én nem győztem a gyermekeimet dorgálni, mert este rendszeren sárosan, piszkosan vonultak fel az udvarból, diadallal hozván mindannyiszor Fiszpiké, a főjásztórtát.

Igy tartott az egy hónapig. Ekkor feleségem azzal állt elő egy szép délután, hogy bizony a kedves néni nem nagy áldozatot követel tőlünk az által, hogy Fiszpiké el kell tartanunk, ha tekintetbe vesszük, hogy mily szép örökségnek nézünk elébe.

— Igazad van asszony, de azt is vedd tekintetbe, hogy én e kutya miatt már egy hónap óta nem kaptam turós csuszát és a gyerekek több ruhát szaggattak el ez egy hónap alatt, mint máskor egy fél év alatt.

— Ugyan, ugyan te ember! Hát csak nem főzhetek turós csuszát neked, mikor tudod, hogy a Fiszpikének nem szabad főtt tésztát enni, aztán meg, ha a gyerekek kétszer annyi ruhát szaggatnának is, kifutja az ára az örökségből.

jó nevelésű gyermekei legyenek. Pedig a gyermek az ő vére, az ő nevét fogja örökölni!

E fontos körülmény komolyan figyelembe vételét eléggé hangoztatni: a nevelés egyik fő-törekvése. Az igaz, sok szó fér ezekhez — a mi e szűk keretbe nem helyezhető — de elvégre is minden oda redukálódik, hogy az ilyen szülőknél legtöbbször hiányzik a nevelés. Sok ember elégnék tartja azt, ha más dolog nincs, hogy elküldje gyermekét az iskolába. „Majd a tanító embert farag belőle”. Óreg hiba ez kérem, mert a tanító nem lehet mindenható. Ne értsük félre egymást. Nem mondom azt, hogy a szülő kapjon kezébe könyvet és otthon tanítóskodjék; korántsem, nem is jól tenné, de osztozzék a tanító munkájában azzal a jóakarattal, hogy gyermekéről ő is gondoskodjék.

Hála az égnek, ma már tudatában vannak a tanítók nemes hivatásuknak; csak hogy számtalan esetben annyira magukra vannak hagyatva magasztos törekvéseik közepett, hogy a jó akarral elhintett mag oly haszontalan köves talajra hull, melyből ki nem kelhet soha. Mily szép eredményt lehetne elérnie az iskolának gyermekeink nevelésében, ha minden szülő, karöltve a tanítók törekvéseivel, nevelné gyermekét. Mit ér az, ha a tanító munkáját otthon némely szülő lerombolja.

Ha a gyermek engedetlen, illetlen, bizonyára az iskola az oka; hanyatlak a tiszta erkölcs, terjed a vallástalanság: döngetik a tanító hátát. Ki volna más az oka? Rendszeren csak a tanító! A napnak is vannak feltjai. Am vadoljuk azt, a ki megérdemli, ostorozzuk a helytelenséget, így van ez jól! De a magyar tanító legnagyobb része emelt fövel állhat a társadalom itélőszéke elé, mert természetfölöttit nem produkálhat. Más a baj.

Száz szónak is egy a vége: szükséges, hogy család és iskola, szülő és tanító ne ellentétes, hanem együtt, egy nagy és szent munkát végezzenek s ez gyermekeink nevelése.

Nagyfontosságú s felelősséggel járó feladat: belenyulni a gyermek jövőjének előkészítésébe. Jusson ez eszünkbe most a tanév küszöbén. Töltsé be minden szülő szívében a kötelesség érzete: jól nevelni gyermekét, a haza reményét! Mi tanítók pedig, tudjuk, hogy egy nemzet szeme függ rajtunk, igyekezzünk hivatalunkban igazi „mester”-ek lenni. Jókai augurálása lebegjen szemünk előtt: „Magyarországot még egyszer meg kell hódítani s ez a munka a tanítókra vár.” Ugy legyen!

P.-Sz.-Lőrincz, 1895. augusztus havában.

Burger Ferencz.

A szülők figyelmébe.

Lapunk mult számában az iskolai gondnokság által kibocsájtott hirdetésnyre felhívtuk a szülők figyelmét azon jóakarattal, hogy a

Az asszonynak igazat adtam. Ez a kutya csakugyan megérdemli az ápolást.

Egy napon azt mondtam a feleségemnek: — Te asszony! én azt hinném, jó volna, ha a kutya szépen felpántlikáznád és én bevinném a városba a nénihez megmutatni, menyire meghizott; tudod a néni ennek nagyon megörülne.

— Igazad van, de előbb várjunk egy pár napig — felelte az asszony — addig majd egy párszor megfürösztjük, szépen megfésüljük... azaz... én nem is érek rá a főzés miatt... de... — Talán bizony nem gondolod, hogy én? — De gondolj az örökségre!...

Le voltam fegyverezve. Három napig mostam Fiszpikét délutánonként s valahányszor fekete szőrtét fésültem, mindig az jutott eszembe, hogy minden egyes szál szőre egy-egy bankót jelent az örökségből.

A nagynéni végtelenül szívesen fogadott, — Milyen jól néz ki! — sivitá. [Nem én, hanem a kutya.]

Csak hogy még valami kívánni valót hagyott hátra Fiszpiké. Ugyanis Rozi néni felette aggódott, hogy így szájkosár nélkül könnyen megfoghatja a sintér, arra kért, vegyek neki egy szájkosarat [t. i. a kutyának, nem Rozi nénié.]

Vettem neki egy szájkosarat 2 frtért, az ut belekerült 3 frtba [kocsin hajtattam a nénihez] — ismét 5 frt adtam ki a kutyaért. No de nem baj! hiszen majd csak meghal egyszer a néni...

Amint így elgondolkoztam, egyszerre csak rémület fogott el! — Fiszpiké megszökött a kocsiról. — Ha a néni ezt megtudja, vége az örökségnek.

Egyenesen a rendőrségre hajtattam s illő

meg fogom hálálni — meg fogom hálálni — hiszen úgy sincs senkim a világon, kire vagyunkám hagyhatnám halálom után... hiszen ti oly jók vagytok irányomban...

— Nagyon szeretjük a néni — feleltem pityeregve, s egy csendes oldalbökéssel figyelmeztettem feleségemet, hogy ideje volna, ha már ő is elérzékenyülne egy kicsit.

— Ime tehát — folytatta a néni — lássátok és szeressétek úgy, mint a testvéreket.

Ezzel felemelte a kosár tetejét, honnan egy hozontos szőrű kis kutyát emelt ki, melyet aztán ezer és ezerszer összecsókolva, ünnepélyesen a karjaimba nyomott.

— Fiszpikének hívják a drágát, igen, Fiszpikének az aranyost, ugy-e Fiszpiké? ugy-e te édes? Itt hagylak, jó helyen, nem fog már hántani senki.

A kutya, úgy látszik, megértette a beszédet, mert hálából össze-vissza nyalta a néni arcát.

— Látjátok, édes gyerekeim, — mondá a néni, arcát törülgetve — így fog titeket is szeretni a kis Fiszpiké.

— Köszönjük szépen — nyögtem elérzékenyülve.

Ezután elmondta a kedves néni, hogy a kutyát gondjainkra bizza; ne sajnáljunk érte semmi fáradságot, hiszen — majd meghálálja idővel. S ezzel, még egyszer agyoncsókolva a Fiszpikét, pityeregve távozott.

A családom tehát egygyel megszapordott. Fiszpiké és a feleségem hamar megbarátkoztak, sőt a vacsoránál már Fiszpiké feleségem ölében ülve-költötte el estebédjét.

Éjjeli szállásul a szalon kanapéját jelölték ki számára, s a reggeli kávénál az én helyemet foglalta el, sőt sem én, sem a gyerekek addig

beiratkozásra vonatkozó határnapokat pontosan betartsák, mert mulasztás esetén a közigazgatási bizottság 1894. évi 2025. sz. a. kelt rendelete minden tekintet nélkül a legszigoribban fog alkalmaztatni. A rendelet értelmében azon szülő, ki tanköteles gyermekét augusztus hó 31-ig be nem iratja, még az nap megintendő, ha pedig a gyermek szeptember 1-én meg nem jelenik, a szülő félnaponként 50—50 krral büntetendő, mely pénzbírság az igazolatlan elmaradással párhuzamban fokozódik. Felhívjuk tehát az érdekelt szülőket, hogy fenti rendelet határozati jogát a legkomolyabban figyelembe véve és respektálva, ennek értelmében járjon el, mert a következmények — többszöri jóakaratu figyelemzetéseinkkel szemben, csakis őket terhelhetik.

Kinevezések.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kubányi Gyula* rozárvlyai s *Kirkorovic Eugénia* domboi állami elemi népiskolai tanítót, illetve tanítónőt a kispest-sz.-lőrinczi állami elemi népiskolához, *Adorján Márton*, *Geguss Irén* és özvegy *Buday Lajosné* okleveles tanítót, illetve tanítónőket pedig ugyanehez az iskolához rendes tanítót, illetve tanítónővé kinevezte. Üdvözljük őket körünkben!

Szinészet.

Szintársulatunkban *esütörtökön* 22-én, Kápolnay Irén, a városi Igéti szinkör elsőrendű tagja felléptével Soós Károly jutalomjátékául Dóczy remeke a „Csók“ került színre. Kápolnay Irén nagy tehetségéről meggyőződünk s nagy reményekre jogosít bennünket az általa nyújtott produktum. Szép megjelenésével, eleven, otthonos színpadi mozgásával s hanghordozásával megérdemelte a nyílt színen is megújuló tapsokat, különösen a csókot olyan hévvel s kezesen definiálta, hogy e helyen is elismerésünket nyilvánítjuk a művésznőnek. A jutalmazandó részéről meglehetősen szerencsétlen választás volt, midőn Carló-ban, ebben az ideális nehéz szerepben mutatta be magát. Sem temperamentuma, sem organuma nem utalhatják Soóst ilyen szerepkörre. Különös alakítást nyújtott Hegyi a pap szerepében s arczjátékával meglepett bennünket. Krassóyné mindig az ismert jó színésznő. Krassóyról csak jót lehetne mondani, mert ő mindenben jó. Szedlarik Anna, dacára hogy rövid ideje volt a tanulásra, dícséretre méltóan megállotta helyét, valamint Kolozsy is.

Vasárnap 24-én, Kossuth életét mutatták be képletekben. Az ügyesen összeállított csoportozatok meglepőek voltak. Az énekszámokat csinosan énekeltek. Réthy igazgatónak a verszövege szép volt. Jandák Pál ez előadásra a díszes kiállítású kellékeket teljesen ingyen engedte át a társulatnak, mely elismerésre méltó.

jutalmat ígértem a becsületes megtalálónak. — Innen a lapszerkesztőséghez, hirdetni az elveszett Fiszpikét. Ismét 2 frt 20 kr kiadás.

De most már kifogyott összes nálam levő pénzem. — Most már haza! — De hogy menjek haza Fiszpi nélkül? Mindegy, majd csak megtalálják! addig meg a néni előtt titok marad Fiszpi titokzatos eltűnése.

Este volt, mikor hazaértem... feleségem halálra vált ijedtében, mikor tudtára adtam a szomorú esetet.

— Végünk van! — kiáltá. — Végünk van! Végünk van! — ismétlé tragikusan harmadszor. — Vége az örökségnek! A néni épen most izente, hogy holnap délnél családi ügyben óhajt nálunk tisztelegni s ha megtudja, hogy Fiszpikét elvesztetted...

— Rettenetes helyzet! — jaidultam föl én, de nem baj, lehet még segíteni. — Holnap korán reggel utána járok a városban, addig bizonyára meg is találta valaki.

Az éjjelt roppant nyugtalanul töltöttem. — Álomban megjelent Fiszpi, amint egy spirituszos üvegen volt eltéve, az üveg mögött Rozi néni rettenetes bosszuálló arca, egyik kezében egy csomó bankót, a másikkban a végrendeletet tartva, melyben összes vagyonát a „lábtyművészeti fogalmazó gyakornokok együletének“ [magyarul suszterinasok egylete] hagyja. — Kétségbeesve kaptam a végrendelet után, de a spirituszos üveget döntöttem fel, miből Fiszpi kigurulván, éktelen sivitásban tört ki. — Ugyanekkor Rozi néni ugy megrázta az üstökömet, hogy — felébredtem.

Főlébredtem pedig arra, hogy az asztalon levő vizes üveget ütöttem le az asztalról, nem pedig a spirituszosba tett Fiszpit, s nem a Fiszpi sivitott, hanem a két gyerelem, akik álomból

Kedden 27-én, Kolozsy József jutalmára „Lili“ került színre, ez a remek igazi költői alkotás, a mely oly kedves és oly megkapó részletekben bővelkedik. Réthy né a czimszerepben kedvesen játszott és szépen énekel, ruhájánál csak játéka s ő maga volt szebb. A poetikus darabot kellő magaslatán tartotta. Vele együtt jól játszottak a szereplők mind. Szinte látszott rajtuk, hogy át vannak hatva a darab szépségétől. Plemár szerepében Krassóy remekelt. Nem mulaszthatjuk el Németh Ignác karmestert e helyen kiemelni a kitünő zongorakíséretért. A jutalmazott Batalier báró szerepében jeleskedett. Hypolet gróf szerepében Móri remekelt. A többi szereplők is mind jók voltak. Ezen előadás megérdemelte volna, hogy ne ily csekély számu közönség nézze végig. ¶

Társasvacsorák.

Beránál Kispesten.

Szombaton, f. hó 24-én, díszes társaság jött össze Berán vendéglőjében, Lajos napját ünneplendő.

A harmadik fogásnál, a közóhajnak engedve, Gesztesy Miksa jegyző többszöri éljenzéssel megszakitott igen csinos, hosszantartó beszédet rögtönzött.

Beszédét rövid kivonatban a következőkben adjuk:

Ha egy nemzetnek erkölcsi értékét mennyiségileg akarnók kimutatni, azt szerintem legtalálhatóbban akként lehetne kifejezni, hogy minél több kimagasló alak van e nemzet szülöttel között, annál nagyobb annak erkölcsi értéke, erkölcsi ereje és hatalma.

E tekintetben büszkén tekinthetünk vissza Magyarországra ezeréves történetére. Az egész világot megrendítő események ezen nemzet erejét nemcsak hogy meg nem törték, hanem még szilárdabbá tették azért, mert oly férfiak állottak élén, kiknek szellemi fenségük és tiszta erkölcsük megtalálta az utat, melyen a nemzetet a legválságosabb helyzetek labirintusából kivezették, kiknek egyedüli életvezérlők volt ezen nemzet nagygyá és hatalmassá tétele.

És ime, igen tisztelt társaság! Mint egy idegen család, más világrészből telepedett le hazánkban a magyar nemzet. Egy ezredév folytonos harc, folytonos küzdelem és viaskodás alatt! Ezen ezredév alatt alig akadt a magyar nemzetnek egyetlen őszinte barátja — de volt elég ereje és bátorságadta hatalma, hogy elleneit a porba tiporja és ma önjerejéből a kultura magaslatán áll szilárdan, mint a szikla, melyet a körülötte elterülő viharos tenger hullámai hiába csapdosnak; egy törzs, melynek gyökerei oly mélyen behatnak a haza földjébe, hogy azokat onnét földi hatalom kipusztítani ma már nem képes.

Visszatérek arra, hogy t. i. egy nemzet hatalmi állását vezérférfiainak köszönheti. Ezen vezérférfiak érdemeit egyenkint méltatni oly feladat, melyre szerény személem nem képes, de mai összefüvetelünk keretébe nem is való. Ez alkalommal csak azon férfuról óhajtók megemlékezni, kinek tiszteletére itt megjelentünk.

A magyar nemzet szabadsága és ősi alkotmánya körüli küzdelemben első helyet kétségen kívül a dicső emlékü Kossuth Lajos foglalja el. Az ő működése, az ő tettei, Kossuth Lajos élete és halála oly maradandó emlékekben van mindnyájunknak, hogy azt itt ismételni

teljesen szükségtelen, és erre csak az indokból hivatkozom, hogy abból az ő tettereje — jellemziládsága — és erélyére utalhassunk.

Van a magyar nemzet történetében egy korszak, melyet méltán a nemzeti gyász korszakának nevezhetünk. Ezen korszakban a nemzet legjobbjai tétlenül, megbénítva a körülmények által, reménytelenül tekintettek a jövőbe, csak egyedül Kossuth Lajos, a hontalan földönfutó, a gyűlölt, és üldözött küzdött szakadatlanul és harcizolt nemzetéért, mert az ő lángelméje nem csüggedett, az ő törhetlen akarata nem tört egy pillanatnyi szünetet és a legnagyobb nélkülözések, a többszörös kudarcz nem voltak képesek őt kijelölt utjáról leterelni.

Elért sikereiből csak egyet akarok itt felemlíteni: A midőn III. Napoleon az olasz szövetség segélyével az 1859. hadjáratra készült, a hadüzenettel késett, mert nem bizott az angol kormány semlegességében. Napoleon ezen aggálya Kossuth Lajossal közöltetett. Ő magára vállalta ezen aggály eloszlatását. Angliába ment, ott rövid időközben Angliá hat nagyobb városában nyilvános beszédeket tartott, és ékesszólása hatalmának köszönhető, hogy az akkori kormány megbukott és helyébe oly kormány lépett, mely az óhajtott semlegességet biztosította.

Ezen és más hasonló tetteknek köszönheti Magyarország mai szabadságát és alkotmányának visszaállítását.

Nemzeti jólétünk nagy részét Kossuth Lajosnak köszönhetjük. Reá tekintett ezen nemzet bizalommal, tőle várt és tőle nyert e nemzet tanácsot és csakis azon körülmény, hogy jelszava volt: mindent a hazáért — tette lehetővé, hogy ott a távolban lefolyt működése itt a hazában oly termékenyen hatott, hogy nemzeti egységünk, nemzeti nagyságunk ma egy ezredévi élet után szilárdabb és erősebb, mint valaha.

Az ő emléke a hála és szeretet érzetével örökké fog ezen nemzetben élni!

Az ő szent emlékére írtém poharamat!

Lelek éljenzés követte e beszédet, mely után nem sokára föllállott Vadász Márton, az új takarékpénztár igazgatója és a jelenlévő Barnóthy Lajos bácsit éltette magvas beszédében.

A kedélyes mulatságot, melyen mintegy 60—70-en vettek részt, megzavarta a községünkben kiütött tűz, melynek megszünte után azonban ismét folytatódott a hajnali órákig.

El nem mulaszthatjuk fölemlíteni a vendéglős igen díszes dekorációját, valamint a legpontosabb kiszolgált ételek és italok kitünő minőségét. Megérdemli a dícséretet.

Meisternél Szent-Lőrinczen.

Ritka jó kedvvel ünnepelelték meg a szent-lőrincziek Lajos napját vasárnap este a Meister (Reiter-féle) vendéglő kerti helyiségében.

Mint egy család volt a társaság együtt a legkedélyesebb hangulatban és hogy a hosszu asztalnál ne legyenek egymástól távol, vacsora után két sorjában, egymás háta mögé ültek és vigadtak.

A szép nemből is igen sokan vettek részt, a kik még kedvesebbé tették az együttlétet.

Felköszöntőkben sem volt hiány. De különösen ki kell emelnünk a Wohlfarth József által német nyelven előadott remek, szép *hazafias alkalmi verset*, melyet az egész társaság a legnagyobb figyelemmel hallgatott és végül tapsolva lelkesen éljenzett.

— Mihelyt azonban a nevét véletlenül kiejtették, hangos ugatással jelezte, hogy ő a „Móriczka.“

— A néni bizonyosan a végrendelet ügyében jön, vélekedett az asszony, hiszen tisztán megírta „családi“ ügyben. — Ugyan hány óra lehet?

— Hány óra? — kihuztam zsebemből a térítvényt — a zálogcédulet.

Mielőtt megmagyarázhattam volna a dolgot, hirtelen kopogás hallatszott, mire Rozi néni természetes alakja tipegett be az ajtón.

Móriczka éktelen ugatásban tört ki, a belépőt megpillantván, mire a néni némi megdöbbenéssel megállott.

— Micsoda kutya ez? Hol van a Fiszpiké? kiáltá rémülten.

— Ez a Fiszpiké, kedves néni, bizonyítottam.

— Nem igaz! kiáltott a néni — nem igaz! — ismétlé s akkorát dobantott a lábával, hogy még az ablakok is csörömpöltek. — Fiszpiké *néma* volt, az nem tudott ugatni!

Erre nem gondoltunk.

— De kedves néni, higgye el, ötven forintot fizettem a doktor... —

— Micsoda doktor? ...

— No hát az állatorvosnak, akinek sikerült Fiszpiké hangját ismét megnyitni.

A néni majd hanyatt esett örömben. — Beszélni akart, de a szája tátva maradt, akár csak egy összelapított „o“ betű. — Aztán neki ment a kutyanak, ölelte, csókolgatta, czirógatta. — Móriczka egy darabig türte a dolgot, de végre kijött a türelemből s ugy végig karmolta a nénike bibircos orrát, hogy menten kicsordult belőle a vér.

— Nem baj az, Fiszpikém — sipogott a néni — nem baj! — tudom, szeretetből tet-

ijedtek fel a csörömpölésre s nem Rozi néni huzta a hajamat, hanem a feleségem, akit szintén az ijedtség ugasztott ki az ágyából.

Egy óra mulva már a városban voltam a kutyakereskedőnél, miután sem a rendőrség, sem a laphirdetés nem vezetett célhoz.

A zsvány kutyakereskedő azonban megtudva, hogy már három üzletben jártam eredmény nélkül, ötven forintot kért a kutyaért, mely némileg hasonlított a dezertált Fiszpikéhez.

Kutya nélkül haza nem mehettam, az idő is rövid — pénzem pedig nem volt, csak husz forint, nem volt más hátra, mint a legelső zálogházban becsaptam az órámat.

A kutyát kifizettem s a becsületes kereskedő egy kanári madarat adott ráadásul, melyet a mellényzsebembe dugtam szórakozottságból, hanem az nyomban kirepült, amint az utcára léptem. — A kereskedő aztán megvigasztalt, hogy ugy sem énekel volna, mert nőstény kanári volt.

Délre járt az idő, mikorra haza értem. — Fiszpi utódát már messziről mutogattam a kocsiból. — A gyerekek ugráltak örömben, a feleségem tapsolt.

Mikor a kutya letettem a szobában, a kisebbik fiam mindjárt megjegyezte:

— Hiszen ez nem is sántit!

— Milyen névre hallgat? — kérdezte a feleségem, a kinek már elmondottam, hogy ez nem az igazi Fiszpi.

— Móriczka a neve.

— Móriczka? — Szent Jakab? hogy viselhet egy kutya ilyen nevet?

— Azt már nem tudom, én sohse voltam még kutya.

Móriczkát elhelyeztük a kanapén, hol teljes meglegedésünkre egész csendesen viselte magát.

A kedélyes társaság a késő éji órákig volt együtt, bár az itt is kiütött tüzeset kissé megzavarta, éppen úgy, mint az előtte való este a kispesztiek társasvacsoráját.

A vendéglős pontos és jó kiszolgálása, valamint az ételek és italok ellen senkinek sem lehetett kifogása.

Az ügyes rendezésért dícséret illeti Holzmann Lajost, ki még görög tüzekkel is kedveskedett.

Különfélék.

Plébánosunk római utja.

Ft. Ribényi Antal, községünk nagyérdemű plébánosa hazaérkezett Rómából, hol azon fáradozott, hogy a kispesztiek rk. Rudolf fogadalmi templom javára egy exotikus — a hittérítések útján szerzendő — muzeumot állíthasson össze a kispesztiek rk. templom javára. E muzeum a milennárius kiállítás alkalmával lesz érvényesítve egy korona belépti díjjal. Plébánosunk fáradozását kellő siker koronázta, a mennyiben Rómában legmagasabb egyházi körökben sikerült az eszmét kedvező színekben megismertetni s a támogatást hozzá kieszközölni. Hozzájárul, hogy itthon, saját édes hazánkban is meg van a kellő támogatás az irányadó körökben s így biztonnak vehető, hogy a fáradozás eredményre fog vezetni. Jövő számunkban meg fog jelenni egy tárcza plébánosunk tollából, a melyben le fogja írni római útjának gazdag tapasztalatait. Azon reménynek adunk ez alkalommal kifejezést, hogy plébánosunknak sok évi fáradozása valahára szép eredménnyel fogja a kispesztiek rk. hitközséget megörvendeztetni s hogy egy szép, legalább is egy évszázadnak megfelelő templommal fogja községünket ékesíteni.

Olvasóinkhoz.

Lapunk szerkesztőségének egy új tagjára hívjuk föl olvasóink becses figyelmét: *Bartos Gyulára*, kit mint lapunk főmunkatársát sikerült megnyerni s ezzel erőben gyarapodva azt remélhetjük, hogy lapunk, mely napról-napra jobban s jobban lefelé meg a kívánalmaknak, a nagyközönség támogatását ki fogja érdemelni. — Úgy legyen!

Gyűjtésünk a kispesztiek ev. ref. templom javára.

Goldmann János, helybeli lakos, nemes szívtől vezéreltetve, a kispesztiek ev. ref. templom javára 5 frtot adott át szerkesztőségünkben. Fogadja kegyes adományáért a Gondnokság hálás köszönetét. — A múlt számunkban kimutatott 2 frt 90 krt, valamint most befolyt 5 frtot, összesen 7 frt 90 krt átszolgáltattuk rendeltetése helyére, melyről a következő nyugtátvány tanuskodik: *Nyugta* 7 frt 90 kr, azaz hét 90 krról, mely összeget alóírtak mai napon

ted... De most, kedves gyermekeim, megengeditek ugy-e, hogy Fiszpikét ismét magammal vigyem, meg akarom „valakinek” mutatni a drágát.

Nem akartunk természetesen Fiszpiké — illetve Mórliczka — sorsának útjába állani s a néni nagy boldogan vitte magával a kutyát, ezerszer is ismételve, hogy hálás lesz s nem fog rólink megfélemedezni.

A gyerekek legjavában bögték Mórliczka eltávozásá felett, midőn egy levél érkezett a nénitől, melyben tudatja, hogy miután Fiszpiké visszanyerte hangját s miután csak Fiszpiké némasága volt oka annak, hogy eddig nem vehette magára Hymen 60 éves rózsalánczait — tudatja Pangó Péter ural, mint a „Csutora” című vendéglős tulajdonosával történt egybekelését.

Sorait így végezte:

— Mellékelve küldök Fiszpiké eltartásáért 10 forintot. — Jövedőbelim ki nem állhatta szegény Fiszpiké, mert néma volt, most azonban megszűnővén az akadály, mikor e sorokat írom, boldog házastárs vagyok.

Oh én szerencsétlen! Ötven forintért vettem Fiszpiké nyelvét, illetve hangot!

De még nem telt meg a keserű pohár. Kopogtak. — Egy uri forma kinézésű ember lépett be, zsinóron vezetve az igazi Fiszpiké. — Természetesen követelte a lap útján ígért jutalmat. — Oda adtam neki a néni által küldött 10 frtot.

Most már se óra, se pénz, se örökség és a nyakamon a Fiszpiké!

Oh Fiszpiké, minék is születettél te a világra!

Bódy Lajos.

Ites Seper Kajetán urtól a reform. templom javára befolyt kegyes adományt köszönettel felvettük, ezennel elismerjük. Kelt Kispesztben, 1895. augusztus 25-én. *Barnothy*, ev. ref. egyh. főgondnok, *Botka Tivadar*, gondnok. (P. H.)

Évforduló.

E hó 26-án volt egy éve annak, hogy színházunk kapui megnyiták a nagy közönségnek. A megnyitó előadás zsufolt ház előtt folyt le s Cziklay Lajosnak ez alkalomra írt „Prolog”-ja elszavalásával avatott fel ünnepélyesen Thália templomává. Azóta változatos szerencsével birkóznak a színészek a közönség közönyével s a derék színigazgatók teljes odaadással iparkodnak változatos műsorral, jó előadásokkal, elsőrendű vendégek fellépteivel megkedveltetni színházunkat a közönséggel. Hogy fáradozásuk nem veszett kárba, mutatja ezen kis statisztika: A lefolyt évben adatott össze 72 szindarab, ezek közül 8 operette, 17 vígjáték és 47 népszínmű. — Ugyancsak színházunkban tartattak meg a múlt farsang alkalmával a tűzoltó, kaszinó és polgári bálók. Valóban örömmel gratulálunk a közönségnek, hogy műpártolása által lehetővé tette azt, hogy színházunk szép jövőnek nézhet elébe, mert hiszszük és reméljük, hogy továbbra is szívén fogja lelkes közönségünk a színművészet felvirágzását hordani s a színház tömeges látogatásával a nemes törekvéseket pártfogolni.

Színházi hírek.

Jutalomjátéka lesz ma csütörtökön *Réthynének*, színházunk kedves primadonnájának. Színre kerül Tóth Ede „Falurosza”, a népszínművek királya. Párszor ugyan már láttuk Kispesztben e remek művet, de sajnos, egyszer sem olyan szereplőktől, melyeknek e koszosz műhöz szükségesek; most először lesz tehát alkalmunk Tóth Ede e remekét hivatott szereplőktől láthatni! A jutalmazandó iránti sziveségből közreműködnek az előadásban *Raisz János*, kinek gyönyörű bariton hangja egész Budapest vidékén híres és *Molnár Imre* kitűnő műkedvelőnk. Reméljük, hogy ez érdekes estén az egész Kispeszt találkozik ad egymásnak színházunkban, annyival inkább, mert mint biztos forrásból tudjuk, Budapestről is igen sokan rándulnak át hozzánk. A figyelmes igazgató a volt bérlők helyeit délután 3 óráig fentartja; csak ha addig el nem vitetik, adja el másnak.

A regále.

Ismét berbe vette a község három évre az italmérsi és fogyasztási adókat. Tizenhét-ezer frt helyett 23000 frtért. Vigyázzunk! Nincs mit kockáztatnunk. A községnek biztos jövedelmet kell ebből huznia.

Köszönetnyilvánítás.

A budapesti erzsébetvárosi m. kir. dohánygyári munkások 21 frt 70 krt gyűjtöttek a kispesztiek reformátusok által építendő templom javára. F. évi június hó 28-án Papp Károly budapesti ev. ref. lelkész elnöke alatt tartott református gyűlésen a templom felépítésére következő hívők adományoztak: *Barnothy Lajos* 100 frt, *Füredi Pálné* 50 frt, *Czett Lajos* 10 frt, *Ozward Imre* 10 frt, *Sallai János* 50 frt, *Ujj Benő* 30 frt, *Kapan Ferencz* 50 frt, *Baski János* 30 frt, *Botlik Pál* 10 frt, *Nagy Ferencz* 20 frt, *Ivány István* 40 frt, *Tárnok Árpád* 10 frt, *Szakács Imre* 20 frt, *Trenko Julián* 30 frt, *Bán Kálmán* 100 frt, *Pásztor Sándor* 15 frt, *Szalai Béla* 5 frt, *Hamvas János* 20 frt, *Sarkadi Jánosné* 20 frt, *Tóth János* 15 frt, *Bertalan Béla* 15 frt, *Veisz Ferencz* 5 frt, *F. Szabó János* 50 frt, *Kernács János* 60 frt, *Bene György* 10 frt, *Tóth János* 25 frt, *Tóth Imre* 50 frt. Fogadják a nemeslelkű adakozók kegyes adományukért egy a község, valamint a kispesztiek hívek szíves köszönetét.

Országutunk munkálatainak ügye.

Mint halljuk, az üllői-uti munkálatok a kitűzött időre, okt. 10-ikére nem nyerne befejezést, mert oly körülmények játszottak közre, melyek a gyors haladást megnehezítették. Együttal azonban örömmel jelezzük, hogy okt. 20-ig teljesen készen lesz e kiváló fontosságú utunk s át lesz adható a forgalomnak, melynek — a munkálatok alatt — kárát vallottuk.

Vöröskakas községünkben.

A heti krónika két tüzesetet jegyzett föl, melynél nagyobb volt a lárma, mint a veszély. Szombaton éjfél tájban Felső-Kispesztben tul egy szénakazal égett le; vasárnap pedig a lajosmizsei állomás közelében szintén szénakazalok égtek le. Az utóbbi tüzeset állítólag gyújtogatásból eredt, mire rávall azon körülmény, hogy

a tűz kitörése alkalmával a színhelyen egy vén anyókat találtak, ki az épen akkor arra robogó vonat elől az árokba vetette magát, hogy az utazók szemei elől meneküljön. A vonatvezető, ki észrevette a menekülőt, a vonatot megállította s az anyókat elfogván, a kispesztiek község-házára vitette. Az anyóka mindent tagad, de nagy mellette a gyanu, mert papirdarabokat és gyufát találtak nála. A vizsgálatot a két tüzesetet illetőleg megindították.

Ingatlanokat szereztek községünkben.

Némethy Gyula és neje, *Schwidrony András* és neje, *Raab Mihály* és neje, *Fülöp István* és neje, dr. *Edelmann József*, *Csobánczy Géza* és neje, *Albetz István* és neje, *Nemes Izidor*, *Másny Sámuel* és neje, *Wilburger József* és neje, *Ocsenás Antal* és neje, *Vida Sándor* és neje, *Reinhardt Adolf*, *Albrecht Lajos* és neje, *Csobánczy Pál* és neje.

Szerencsétlenség.

A szombat esti társasvacsorát a tűzön kívül még egy másik eset is megzavarta. Villámként futott végig a hír, hogy a vonat elgázolt egy embert és lélekszakadva rohantak a kert-helyiségbe, a társasvacsorán jelenlevő dr. *Goldner Adolf*ért. A hosszú idő múlva visszatérő orvosolt megtudtuk aztán, hogy ezuttal nem a vonat okozott bajt. Nagy-Körösről *Szell László* cipész árujával a fővárosi vásárra tartott s egyideig községünkben pihentette lovait, mi alatt — és lehet, hogy tán Nagy-Körösről Kispesztig több helyen — egy kis erősítőt is vett magához. Induláskor nem jól lépett fel a hágsóra és a lovak közé esett. Az egyik ló jobb halántékát rugta meg, súlyos sebet ejtve rajta. Az orvos bevitte a közel levő gyógytárba, bekötözte sebet s meghagyta, hogy semmi esetre se utazzék tovább, azonban emberünk csak annyit mondott, hogy neki reggel már árulni kell, tovább ment. Hogy mi történt aztán vele, nem tudni.

Katonai lóvásár.

A csász. és kir. közös hadügyminiszterium hozzájárulásával ezennel közhírré tétetik, miszerint a hadsereg lószükségletének fedezése végett a vármegye területén: *Zsámbékon* f. é. szeptember hó 19-én, *Kalocsán* f. é. szeptember hó 23-án, *Szabadszálláson* f. é. szeptember hó 25-én, *Kis-Körösrön* f. é. szeptember hó 27-én, *Nagy-Körösrön* f. é. szeptember hó 28-án, *Czeglédén* f. é. szeptember hó 30-án, *Kis-Kunhalason* f. é. szeptember hó 30-án katonai lóvásár fog tartatni. Ezzel kapcsolatban felhívjuk a lótenyésztők figyelmét, hogy teljes bizalommal vezessék elő katonai célokra alkalmas, eladó lovaikat és tulzott árak követelése által a megvétel lehetetlenné ne tegyék, mert kedvezőbb árakat kaphatnak ezen közvetlen eladás által, mint az esetben, ha lovaikat közvetítők által juttatják a hadsereghez. Alkalmas minden szilárd testalkatu, jó mozgást és kitartást ígérő 4 éves 7 éves és legalább 158 centiméter (vagy 15 markos) magas ló. Fentnevezett vétel-föltételekkel szemben — a 7 évet meghaladt lovak semmi esetre sem vétetnek meg — a 15 markon aluli lovak közül kivételképpen csak olyan példányok vétetnek meg, melyek kiváló jó testalkatuak és kitűnő vérrrel bírnak. A megvett lovak azonnal a helyszínén átvétetnek és készpénzben kifizetnek. Az elővezetés helye a község-házán tudható meg.

Új vendéglős községünkben.

A Maschát és Kernáts-féle vendéglőhelyiséget (Üllői-ut, Felső-Kispeszt) átvette *Gerber János* derék polgártársunk, ki azt a jó barátok és ismerősök otthonává fogja teremteni jó italai és kitűnő magyar konyhájával. Ajánljuk közönségünk pártolásába.

Kettős esküvő Monoron.

Szeptember hó 10-én d. u. 4 órakor tartja esküvőjét *Monoron* a róm. kath. templomban *Petrovics Károly* és neje *Mariska* és *Teréz* leánya, előbbi *Németh Ignácz*czal, utóbbi *Krumpek Ferencz*czal. Áldás kísérje frigyöket!

A kossuthfalvai bucsu.

Szép idő, derült hangulat és sok vendég jelenlétében folyt le a kossuthfalvai bucsu vasárnap. Községünkben az első temetkezési egyület, zászlóval, fehérbe öltözött leányakkal, a vecsési zenébandával és számos kísérvél vonult át Kossuthfalvára, hol a község szélén igen sokan tarackdurrogások között várták. A menetet *Lambing Jakab* vezette csinosan felkantározott fehér lovon, igen szép csikós öltözetben. Az istenitisztelet után kiki ismerőséhez, barátaihoz ment és megkezdődött a vigasság, mely a késő éji órákig tartott. Persze a legtöbben *Reichl* jó-hírű vendéglőjében csoportosultak.

A lóvasúti kocsivezetők panasza.

Számталanszor, majd mindennap előfordul, hogy a fővárosi lóvasúton utazó közönség közül többen kérnek a ludoviczeumi állomáson levő kocsivezetőket, mikor indul Kiszpestre a vasut. Erre nem adhatnak biztos felvilágosítást, mivel nincsenek menetrenddel ellátva, azt pedig nem kívánhatja senki, hogy saját pénzükön vegyenek, hogy felvilágosítást adhassanak. Nagyon helyesen tenné vasutunk igazgatósága, ha azt a 25—30 példányt kiosztaná a lóvasúti kocsivezetők közt, hisz nem oly nagy summa az a 2 kr darabonkint, legalább az utazó közönségnek ezzel is szolgálatot tesz. (Ez bajosan fog menni, mert ha az ember már a vasúton van és menetrendet kér, még a kalauzoktól sem kaphat, nem hogy a lóvasúti kocsivezetőknek adjanak. Ugy látszik, itt is gyufán spórolnak, este meg pezsgőznek.)

Nincs munkahiány községünkben.

Hogy községünkben nincs munkahiány, mutatja azon körülmény, miszerint a Bien-gyárba női, a szeméthyába pedig minél több férfimunkást keresnek. Jelentkezhetni a megnevezett helyeken lehet.

Fuvarosok figyelmébe.

A kik az utcafeltöltési munkálatokra vállalkozni akarnak, jelentkezzenek vasárnap délelőtt a községi háznál.

Halálozás.

E hét folyamán négy halálesetről kell szomorú jelentést adnunk. Meghaltak: *Pileh Ilonka*, r. kath. 1 éves, Petőfi-utca 318. sz. a., *Hamvas Katicza*, r. kath., 9 hónapos, Árpád-utca 484. sz. a., *Juraszek Andor*, evang. 62 éves, Pusztaszent-Lőrinczen, *Javorek Terézia*, r. kath., 2 éves, Jókai-utca 687. sz. a. — Áldás emlékekre!

Néhány őszinte szó vasutunk igazgatóságához.

Mult számunkban említve volt, hogy a helybeli vasuton egy alkalmazott szolgálat közben sértő kifejezésekkel illetett engem, a lapban megjelent s a vasutat illető kitételért.

E miatt panaszt tettem az igazgatóságnál s arra az alábbi választ kaptam.

Megjegyzem, hogy a levélben keltezés nincs, ami már maga szegénységi bizonyítvány.

Az igazgatóság levele a következő:

BUDAPEST-SZ.-LŐRINCZI H. É. VASUT
IGAZGATÓSÁGA.

181/i. szám.

Tekintetes Seper Kajetán urnak
(Orsz. Községi Nyomdában)

Budapest.

Folyó hó 20-án a kispesti panaszkönyvbe írt panaszára van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy egy panasz csak akkor hivatalos eljárásra adhat alkalmat, ha egy alkalmazott „szolgálati vétséget” elkövetett;

fenforgó esetben azonban legfeljebb az kifogásolható, hogy az illető felesleges beszélgetésbe bocsájtkozott; máskülönb ha t. Cím — aki tudomásunk szerint betűszedő minőségében munkás-jegy kedvezményében részesül — mint valami újsáji cikkek írója sértve érezte magát, Pospisichely nyilatkozata által, szíveskedjék ezen magánügyben bírói uton elégtételt szerezni magának; megjegyezzük azonban, hogyha mi minden kedvezőtlen véleményt vagy nyilatkozatot komolyan vennénk — nem volna vége a perlekedésnek.

Teljes tisztelettel Budapest-sz.-lőrinczi
h. é. vasút igazgatósága nevében:

Wagner Gyula,
üzletigazgató.

Egész higgadtan, tárgyilagosan válaszolok Igazgató ur levelére, bár nem volna csoda, ha ilyen elégtételre tollam kissé élesebb volna is.

Azt nagyon jól tudom s tudja a nagy közönség, hogy a mi vasutunkon évek óta a legmegbotránkoztatóbb állapotok uralkodnak, az utazó közönséget kutyába sem veszik, sőt mi több, gorombaságokkal, csipős nyájaskodásokkal illetik.

Kértek orvoslást, nem kaptak sehol. Maradt minden a régi, azaz hogy nem egészen, hanem mivel a közönség föl merészelt szólalni, főleg emelték a viteldíjat. Nyilvánosságra nem került semmi, legfőkébb csak beszélgettek az utasok egymás között róla.

Akadtt azonban egy vállalkozó ember, a ki szükségét látta egy kis szerény hetilapocska megalapításának, mely lapnak célja legyen, több más hasznos czél mellett, Kiszpest és Sz.-Lőrincz egyesített községeknél előhaladásán fáradozni s lakosainak jogos érdekeit védelmébe venni.

E lapban aztán, magától értetődleg, szellőztetve lettek a mi kis vasutunk vizsás állapottai is.

S mi történik? Egy, gorombaságáról mindenki által ismert vasuti alkalmazott, *szolgálat közben*, sértő szavakkal megtámad engem a lapban előfordult közleményért. Elmegyek az állomásra s kérem a panaszkönyvet. Az állomási alkalmazott *csodálkozva* mondja: Uram, mióta itt vagyok, ezt még senki sem kérte, de majd előkeresem. Elő is kereste valahonnan a sifon tetejéről. Csakugyan senki sem használta még, üres volt minden lapja. Beírtam panaszomat s kértem magamnak elégtételt.

Az elégtételt a fenti levélben foglaltatik.

A levél elemi iskolai stílusával nem foglalkozom, szomorú világot vet az az igazgatóságnál levő állapotokra. Menjünk azonban tovább.

... egy panasz csak akkor hivatalos eljárásra adhat alkalmat, ha egy alkalmazott „szolgálati vétséget” elkövetett.

Ugy látom, tisztelt Igazgató ur, Ön fogalomzavarban van. Mi az a szolgálati vétség? Talán csak az, ha az az alkalmazott berüg és szolgálatát nem képes teljesíteni? En úgy tudom, hogy annak az alkalmazottnak, *szolgálat közben* (értse meg jól, tisztelt Igazgató ur, *szolgálat közben!*) minden egyes utassal *kötelessége* a legillendőbb módon viselkedni, még ha az utasok közt olyan is van, a ki neki nem tesz. Ha nem így tesz, szolgálati vétséget követ el és büntetendő.

Valóban neveltségessé teszi magát, Igazgató ur mindenki előtt, a ki levelét olvassa, midőn azt mondja, hogy: „... legfeljebb az kifogásolható, hogy az illető felesleges beszélgetésbe bocsájtkozott.” Tehát ha Önt egy vasuti alkalmazott sértő szóval illeti, azt Ön felesleges beszélgetésnek veszi?! Ez tetszhetik talán Önnek, de nekem és másnak nem.

Hogy én betűszedő minőségemben heti bérletjegyet élvezek, mint bármely más munkás ember, ezt — valamint azt sem, hogy betűszedő vagyok — cseppet sem restellem; mindenki nem születhetik budapest-szent-lőrinczi h. é. vasut igazgatójának. E kifejezése Igazgató urnak azt a magyarázatot adja, hogy mindazok, a kik bérletjegyekkel utaznak, hunyászkoznak meg és meg se mocezanjanak, mert különben ki-dobotnak a kupéból. Eppen ilyen fogalommal bírnak az Ön alkalmazottjai is — tisztelet a kivételeknek.

Térjünk levelének a végére. Azt mondja Igazgató ur, ha sértve érzem magam, szerezzek bírói uton elégtételt s ha minden panaszt komolyan vennének, nem volna vége a perlekedésnek. Ez egy vasutársaság igazgatóságától oly szánalomra méltó válasz, hogy nem is foglalkozom vele, az ítéletet rábizom az utazó közönségre. Ezzel a kijelentéssel, Igazgató ur, beláthatlan következményű bakot lött. Most már legalább minden utas tudni fogja, mitévő legyen. Csak a legkisebb sértő dolog adja

magát elő, majd vesz az az utas magának elégtételt ott nyomban, s elbánik amúgy magyárosan egyes henczegő, az utasokat csak úgy fitymálva semmibe sem vevő vasuti alkalmazottal.

Midőn a fentiekben megadtam Igazgató ur levelére a kellő választ, felkérem itt a nyilvánosság előtt, legyen szives oda hatni, hogy vasutunkon az ósdi szokások helyett újabbak jöjjenek létre. Nevezetesen — tekintettel a nagy forgalomra — kapcsoltsasson több kocsit, különösen este és reggel; szállítsa le a viteldíjat, hogy az utasok száma megkétszereződjék; tartassa tisztán a kupékat; jön a téli idő, gondoskodjék a kocsik fűtéséről, a mit melegítő alkalmazásával olcsón elérhet; hisz a Mávtól potom áron beszerezheti, ott már nem modern, de mi megelégszünk azzal is — hisz mindezek által csak a jövedelmet szaporítaná, de nagyon sokat lendíthetne úgy Kiszpest, mint Sz.-Lőrincz előhaladásán is.

Higgye meg nekem az igen tisztelt igazgatóság, hogy szivesebben óhajtának tollat fogni a vasut dicséretére, ha ezen hiányok pótolva lesznek, mint teszem ez alkalomból, mely valóban igen kínos benyomás szüleménye.

A mostani állapotok között bizony nem csoda, ha minduntalan halljuk a felkiáltó szót: *Villamos vasut, jöjjön el a te országod!*

Seper Kajetán,

a „Kiszpesti Hírlap” felelős szerkesztője.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. Alfonz. Tárzaja jönni fog, de most úgy el vagyunk halmozva, hogy türelmet vagyunk kénytelenek kérni.

Roxelána. A nagy nevű Röck Szilárdal egyáltalán semmi összeköttetésben nincs.

M. Sándor, Helyben. Talánya majd a lapunk mellékletként megjelenő élelapunkon fog jönni.

Keszeg Márton. Ily dialektusban magyar ember nem beszél. Torzalaknak megjárna.

K. Tibor. Szonettet akar írni? Tárgyat keres? A versalakot akarja velünk megismertetni? Talán mindjárt meg is írjuk a szonettet, hogy megkíméljük önt a beküldés terhétől.

I. Gy. Péczel. Sorát ejtjük.

B. A. Mária-Radna. Intézkedtünk a saját hatáskörünkön belül. A kézirat tartalmát főszerkesztőnk a fogához dörzsölte! Mikor lesz szerencsénk körünkben üdvözölni? Bagi izzad, sok a dolga! Szívélyes üdvözet!

B. Károly. A „Fekete golyó”-t hozzuk, de türelmet kérjük, mert mindent az érkezés sorrendjében közlünk. Igéretét várjuk, jóakaratait köszönjük. Üdvözet!

R. J. Lipka. Üdvözet!

F. K. Kiszpest. Hozzánk beküldött csinos versét közölni fogjuk. Köszönet. Továbbra is kérjük szives támogatását.

Csaknem ajándék!

Két tejelő és egy bak kecske (3 évesek) körülmények változása miatt olcsón eladó. Ára a három darabnak 20 frt. Megtekinthetők a tulajdonos

Aigner Antalnál
Szent-Lőrinczen (Üllői-ut 15.)

Az „ELSŐ LEÁNYKIHÁZASÍTÁSI EGYLET M. SZ.”

32 évi szakadatlan működése alatt a gyermekbiztosítás terén már is fényes és áldásdus eredményeket ért el, elhatározta, hogy hatáskörét a

fiúk biztosítására

is kiterjeszti.

A tagnak azonnali biztosítása a halálesetre, már az első fizetés után is, s ez esetben a további befizetések megszűnése, a változatlanul megállapított táblázatszerű befizetés, mely havi részletekben is teljesíthető, a tagoknak évenkénti nyereségrészesedése, továbbá azon körülmény, hogy minden egyes tag az egylet igazgatásában részt vehet, oly előnyök, melyek mindenki által szem előtt tartandók.

A tag elhalálása esetén minden további befizetés az elhalálozás hatától kezdve megszűnik, a biztosított tőke azonban mégis az esedékesség beálltával teljesen és egészen, minden levonás nélkül a felhalmozódott feleslegekkel együtt a kedvezményezettnek, vagy a tag törvényes örökösének kifizetetik.

A beírt gyermek elhalálása esetén a befizetett díjak az általános határozatokhoz képest visszatérítetnek.

Érvényben levő kötvényekre az általános határozatok értelmében kölcsön adatik.

A tagok 50 százalékos nyereségrészesedése minden jutalékrésze kiterjed. A biztosított tőke kifizetése teljesen és egészen történik, s levonás semmi czím alatt sem fordulhat elő.

A táblázatokban megállapított és kötvényekben foglalt járulékokon kívül semmi néven nevezendő mellékilletékek, pénzbeszedési, postabér, bélyeg vagy más költségek nem fizetendők.

Képviselőség Kiszpesten:

SCHÜTZ MIKSÁNÁL,

Petőfi-utca 306. sz.

Prospektus ingyen és bérmentve!!!

Felhívás

Kispest község t. polgáraihoz!

A „Hungaria“ I. betegápoló és jótékonyági egyesület

mely Budapesten már 45 év óta áll fenn,

Kispesten is állított fel fiókot.

Ezen egyesület, mely nem vagyonosodás, hanem tisztán a tagok érdekeit tartja szem előtt, a legmesszebb menő kedvezményeket biztosítja a tagoknak, ezekre meg azon összeg, melyet évente segélyekre és gyógyszerekre kifizet, a mellett halálesetekben egész 1000 koronáig terjedő tiszteletadományt biztosít a hátramaradottaknak.

A beteg tagok kellő istápolására a fővárosban 4, és Kispesten egyelőre 1 orvos, nemkülönben az összes fő- és székvárosi gyógyszerárak állanak rendelkezésre. Itt megjegyeztetik, hogy a kispesti tagok szükség esetén az első helyen említett orvosokhoz is fordulhatnak, ugyancsak intézkedés történt arra nézve, hogy ha a kispesti tagok létszáma azt lehetővé tenni fogja, Kispesten még egy második orvosi állás is fog szervezteni.

Az egyesület elnöksége továbbá elhatározta, hogy a következő 3, vagyis **f. é. augusztus, szeptember és október hónapokon át** ujonnan belépő tagoknak a felvételi díjat elengedik.

Fel tehát Polgártársak! használatot fel ezen kedvező alkalmat, iratkozatok be minél tömegesebben.

Beiratkozni lehet: Szandalics Lajos, a Török császárhoz címzett vendéglőtulajdonos és Fleischmann Ferdinánd pékmester uraknál.

Hazafias üdvözlettel

AZ ELNÖKSÉG.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani Budapesten, Kossuth Lajos-utca 18. szám alatt levő

élővirágkereskedésemet

nemkülönben Kispesten Üllői-úton 200. szám alatti rózsatelepemet. Mindkét helyen elfogadok minden e szakmába vágó megrendeléseket, u. m. menyasszonyi és más alkalmi csokrokat, nemkülönben dísz- és gyászkoszorúkat a legizléssel kivitelben és legutányszababb árakban.

Weckinger József,
élővirág-kereskedő Budapest és Kispest.

Mezey Jakab, Kispest. Kék munkás öltönyök

legjobb minőségű 2—3 frtért 50 kr heti részletfizetés mellett.

Szegényebb sorsuak figyelmébe!

Nem mindenkinek adatik az a szerencse, hogy akár házat, akár telket készpénzen vásárolhasson. Mégis mindenkiben megvan az a törekvés családja iránt, hogy saját házában lakhasson. Akik tehát telekhez, vagy házhoz olcsón és igen kedvező feltételek alatt akarnak jutni, forduljanak egész bizalommal

NEMES IZIDOR

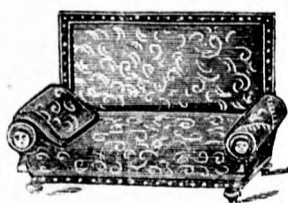
telekeldási ügynökségi irodájához Kispesten, hol csekély részletfizetési feltételek mellett hozzájuthatnak mindezekhez.

Eladó ház.

Kispesten 600 □-öl gyümölcsös, lugas, öt lakás, 2 pincze, istálló 5 tehénnek és melléképület kedvező feltételek mellett, szabad kézből eladó. Czim a kiadó hivatalban.

Üzletmegnyitás.

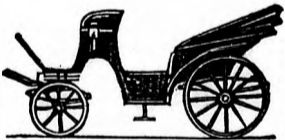
Alólírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Kispesten Üllői-ut, a Fő-utczával szemben

kocsinyerges

és

kárpitos

műhelyemet megnyitván, az ezen üzletbe vágó mindennemű munkát és javítást elfogadok s a legújabb és legdíszebb kivitelben állítom elő ugy a kocsit, valamint a kárpitos szakmában: minél fogva a nagyérdemű közönségnek kegyes pártfogásába ajánlva magamat, maradtam

mély tisztelettel

Bán István,

kocsinyerges és kárpitos.

UJ VILÁG

BOR- ÉS SÖRHÁZ KISPESTEN,
Kisfaludy-utca és Üllői-ut sarok.

Alulírott van szerencsém a m. t. közönségnek ajánlani fenti czimű, **kerthelyiséggel, kuglizóval** ellátott vendéglőmet, hol a legjobb minőségű, tisztán kezelt borok a legpontosabban lesznek kiszolgálva. Messze környéken jó hírnévnek örvendő konyhámat is ajánlom, hol a legháziasabban készített izletes ételek minden időben kaphatók. Társas összejövetelekre, ünnepélyekre, vagy bármely zártkörű mulatságra helyiségeimet teljesen díjtalanul engedem át.

Tisztelettel

Magyar József,

vendéglős.

Vasár- és ünnepnapon kitünő cigány-zene!
!!!Elegáns táncz helyiség!!!

!!Kiváló!!

SPITZER JÓZSEF
tisztító-intézete

Budapesten, Nagykörönd-utca 17. sz.

Elfogad mindenféle csipke-, ág- és fehérneműek tisztítását.

Megbízások Kispesten, Zrínyi-utca 559. sz. alatt, az intézet-tulajdonos saját házában elfogadtatnak.

ELSŐ KISPESTI TEMETKEZÉSI VÁLLALAT.

Elvállalok bármily temetés-rendezést, ugyancsak saját készítésű díszes **koszorúkkal** is szolgálhatok, bármily árban a legolcsóbbtól kezdve fölfelé.

Raktáramon kaphatók díszes kiállítású

érc- és fakoporsók

igen mérsékelt áron.

➡ Vidéki megrendeléseket is elvállalok. ➡

Tisztelettel

Lambing Jakab, Üllői-ut.